

Datum: 24 juni 2024
Onderwerp: Motie oproep ondersteuning Wolderwijs
Ons kenmerk:

Geachte heer, mevrouw,

Tijdens de raadsvergadering van 30 mei 2024 heeft uw raad de motie 'Dringende oproep tot ondersteuning Stichting Wolderwijs' aangenomen. In deze brief reageren wij graag op uw verzoek aan het college om, zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk in de laatste raadsvergadering vóór het zomerreces 2024, te komen met een voorstel aan de raad over de mogelijkheden voor ondersteuning van Stichting Wolderwijs.

De (G)MR van Stichting Wolderwijs heeft een brief verzonden aan de fractievoorzitters

19 april 2024 heeft de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) van Stichting openbaar primair onderwijs Wolderwijs een brief gestuurd aan de fractievoorzitters van de politieke partijen in gemeente De Wolden. In deze brief worden zorgen geuit over de bezuinigingen van 2,2 fte, wat een waarde vertegenwoordigd van € 220.000 per jaar, op de personele lasten met als gevolg toenemende werkdruk bij leerkrachten, het effect op de onderwijskwaliteit en daarmee als mogelijk gevolg het vertrekken van leerlingen.

De GMR heeft van het bestuur van Stichting Wolderwijs vernomen dat een zoektocht naar aanvullende middelen geen ander resultaat heeft opgeleverd dan het benoemde besluit om de inzet onderwijspersoneel met 2,2 fte te verminderen. Om deze redenen wordt gemeente De Wolden om twee zaken verzocht:

- Een lobby bij de provincie en het Rijk om de gevolgen van het nieuwe bekostigingsstelsel en het negatieve effect daarvan op het onderwijs in plattelandsgemeenschappen.
- Een compensatie energielasten voor het jaar 2023 van € 250.000.

Inspraakmoment tijdens de raadsvergadering

De brief was geagendeerd voor de raadsvergadering van 30 mei 2024. Tijdens het inspraakmoment hebben de verschillende betrokkenen bij het openbaar onderwijs in gemeente De Wolden het belang benadrukt van kwalitatief goed onderwijs in onze gemeente. Zo is er o.a. letterlijk aandacht gevraagd voor:

- De belangrijke rol van scholen voor de leefbaarheid van de dorpen.
- De effecten van het vergroten van klassen en de impact hiervan voor kleine scholen die mogelijk nog groter zijn dan bij grotere scholen omdat verschillende leerjaren samengevoegd worden in een klas.
- De effecten die klassenvergroting heeft op de onderwijskwaliteit, de toenemende werkdruk bij leerkrachten en de angst dat dit uiteindelijk kan leiden tot het vertrekken van leerlingen en daarmee het noodgedwongen moeten sluiten van scholen.

Hiermee werd actie gevraagd van de gemeente voor lobbywerk richting de provinciale en landelijke politiek. Daarnaast werd er letterlijk verzocht om: *'Een eenmalige, snelle compensatie voor de energielasten van Stichting Wolderwijs. Geen structureel geldinfuus maar een eenmalige, snelle*

compensatie waarmee de gemeente zorgt voor tijd. Tijd om andere oplossingsrichtingen te vinden en tijd voor leerkrachten om het onderwijs goed en gedegen in te richten'.

Motie; Dringende oproep tot ondersteuning Stichting Wolderwijs

De oproep van de (G)MR van Stichting Wolderwijs heeft geleid tot de motie: Dringende oproep tot ondersteuning Stichting Wolderwijs. In de motie is het verzoek gedaan aan het college om:

- Naar aanleiding van deze brief in gesprek te gaan met Stichting Wolderwijs.
- Een lobby richting de provincie en het Rijk aan te gaan over de gevolgen van het nieuwe bekostigingsstelsel.
- Op korte termijn de mogelijkheden te onderzoeken van financiële ondersteuning van Stichting Wolderwijs voor de duur van één jaar; met het accent op de kleine scholen.
- Zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk in de laatste raadsvergadering van 11 juli, te komen met een voorstel aan de raad over de mogelijkheden voor ondersteuning van Stichting Wolderwijs.

Lobbywerk

Het college van gemeente De Wolden onderstreept het belang van kwalitatief goed onderwijs in onze gemeente. Ook herkent zij het belang van kleine scholen, de uitdagingen waarmee zij geconfronteerd worden en de invloed die scholen hebben op de leefbaarheid in de verschillende dorpen. Mede om die reden was het college in januari van dit jaar, op uitnodiging van Stichting Wolderwijs, vertegenwoordigd bij een werkbezoek van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op KC 't Echtenest. Gesterkt door de verhalen uit gemeente De Wolden maar ook door landelijke rapporten zoals bijvoorbeeld 'Elke Regio telt' is het van belang om deze lobby voort te blijven zetten. Wethouder Turksma heeft contact gelegd met het ministerie van OCV voor het plannen van een gesprek.

Financiële tegemoetkoming

Gelet op de signalen van Stichting Wolderwijs heeft de gemeenteraad het college gevraagd om onderzoek te doen naar mogelijkheden om het onderwijs te ondersteunen. Het college is van mening dat de volgende zaken in acht dienen te worden genomen:

- Stichting Wolderwijs is een zelfstandige stichting met haar eigen verantwoordelijkheden.
- Het moet duidelijk zijn dat de stichting geen andere mogelijkheden heeft dan de genoemde bezuiniging van 2,2 fte wat een bezuiniging oplevert van € 220.000.

Risico's en weerstandsvermogen

Om te beoordelen of Stichting Wolderwijs financiële alternatieven heeft, is er gekeken naar de financiële situatie van Stichting Wolderwijs. Dit wordt o.a. beoordeeld door middel van de kengetallen zoals de solvabiliteit en liquiditeitspositie van Stichting Wolderwijs. In het concept jaarverslag 2023 van Stichting Wolderwijs worden in hoofdstuk '5.3.4 Kengetallen en signaleringswaarden' (pag. 33) onder andere deze kengetallen benoemd. Hierin geeft Stichting Wolderwijs in feite aan dat de kengetallen ruim boven de financiële signaleringswaarden van de Onderwijsinspectie zitten.

	31-12-2023	Signaleringswaarde
Solvabiliteit 2	59%	30%
Weerstandsvermogen	13%	5%
Liquiditeit	1,56%	0,75%
Personeelslasten/totale lasten	81%	-

Stichting Wolderwijs laat hiermee zien dat ze, ultimo 2023, in staat is om

onder andere financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van het onderwijs in het geding komt. Daarnaast blijft Stichting Wolderwijs in staat om kortlopende schulden op korte termijn te betalen.

Stichting Wolderwijs schrijft in haar brief van 14-6-2024 75% van haar liquide middelen nodig te hebben voor betalingen op korte termijn. Daar tegenover staat dat er ook op korte termijn inkomsten verwacht kunnen worden.

Wanneer een onttrekking van € 220.000 wordt gedaan vanuit de eigen reserves, dan nog blijft Stichting Wolderwijs boven de financiële signaleringswaarden die gesteld zijn door de onderwijsinspectie.

Voorziening groot onderhoud

Stichting Wolderwijs heeft ervoor gekozen om in de begroting 2024 een voorziening voor groot onderhoud op te nemen met een waarde van € 600.000. Dit heeft invloed op de stand van het eigen vermogen op 1 januari 2024. Het is niet duidelijk waar het bedrag ter hoogte van € 600.000 op gebaseerd is.

Stichting Wolderwijs heeft in het gesprek van vrijdag 14 juni 2024 bevestigd dat er geen Meerjaren Onderhoudsplan is wat ten grondslag ligt aan dit bedrag. Op basis van het Meerjaren Onderhoudsplan kan beoordeeld worden welke onderhoudskosten Stichting Wolderwijs extra moet gaan maken en welke financiële ruimte nodig is om toekomstige uitgaven op te vangen. Door vanuit het IHP onderwijshuisvesting te investeren in het vernieuwen van gebouwen en verduurzaming, zullen de kosten voor groot onderhoud, naar verwachting, dalen. Hierdoor worden de onderhouds- en energielasten voor de gebruikers van de gebouwen lager.

Treasury

De GMR stelt in haar brief dat Stichting Wolderwijs niet de financiële middelen heeft om de bezuiniging op 2,2 fte op een andere wijze te bekostigen. Maar in het concept jaarverslag 2023 staat de volgende zin (pag. 33, hoofdstuk 5.4 treasuryverslag): "In 2024 wordt er beschouwd of het langdurig beleggen van liquide middelen weer interessant kan zijn."

Wanneer de optie wordt bekeken om liquide middelen te gaan beleggen wekt dit de indruk dat er overtollige liquide middelen aanwezig zijn. Dit is tegenstrijdig met het verzoek voor extra financiële middelen aan de gemeenteraad van de GMR, ervan uitgaande dat de GMR als zodanig hierover geïnformeerd is door het bestuur van Stichting Wolderwijs.

Gelijke behandeling van schoolbesturen

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor openbaar onderwijs. Op grond van artikel 23 van de Grondwet heeft de gemeente de taak scholen voor algemeen vormend openbaar onderwijs op te richten. Daarnaast heeft de gemeente de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Dit betekent dat de gemeente met name verantwoordelijk is in het voorzien in voldoende aanbod van onderwijshuisvestingsvoorzieningen van een redelijk niveau. Deze zorgplicht geldt ten aanzien van basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. De schoolgebouwen moeten voldoen aan de huisvestingseisen van de Arbeidsomstandighedenwet en van de ruimtelijke wetgeving.

Indien besloten wordt om Stichting Wolderwijs financiële ondersteuning te geven dan dient men rekening te houden met twee zaken:

- In de begroting zijn hier geen financiële middelen gereserveerd.
- Er dient vooraf onderzocht te worden in hoeverre andere schoolbesturen deze ondersteuning nodig hebben en daar mogelijk ook aanspraak op mogen maken.

Intensief contact

In de afgelopen periode is er, op verschillende vlakken, intensief gewerkt aan een heldere uitzetting van de situatie.

Maandag 3 juni

Telefonisch overleg wethouder Turksma met dhr. Guchelaar, bestuurder van Stichting Wolderwijs.

Dinsdag 4 juni

Aanvullende stukken opgevraagd bij dhr. Guchelaar.

Vrijdag 14 juni

Gesprek wethouder Turksma en dhr. Guchelaar.

Besproken eerste concept reactie van het college. Naar aanleiding van het gesprek is met Stichting Wolderwijs afgesproken dat er nog een inhoudelijke reactie volgt.

Maandag 17 juni

Telefonisch gesprek wethouder Turksma en dhr. Guchelaar waarbij de inhoudelijke reactie is besproken.

Brief ontvangen met inhoudelijke reactie van Stichting Wolderwijs.

Dinsdag 18 juni

Toelichting door wethouder Turksma tijdens de collegevergadering.

Brief verstuurd aan de gemeenteraad betreffende een kort uitstel om de inhoudelijke reactie van Stichting Wolderwijs te verwerken.

Woensdag 19 juni

Wethouder Turksma heeft het eerste contact gelegd met het Ministerie van OCW voor het plannen van een afspraak.

Conclusie

De financiële positie van Stichting Wolderwijs bevindt zich boven de financiële signaleringswaarden die gesteld zijn door de onderwijsinspectie. Het is een zelfstandige keuze van Stichting Wolderwijs hoe ze haar middelen hierbij inzet. Om die reden doet het college u geen voorstel voor extra financiële ondersteuning aan Stichting Wolderwijs.

Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Roelof Pieter Koning
gemeentesecretaris

Inge C.J. Nieuwenhuizen
burgemeester